

DE VERZEKERINGSWET 2014

Th. VANSWEEVELT en B. WEYTS (eds.)
Universiteit Antwerpen

Omslagbeeld: M.C. Escher's "Tekende Hands" © 2015 The M.C. Escher Company B.V. – Baarn – Holland. Alle rechten voorbehouden. www.mcescher.nl.

De Verzekeringwet 2014
Th. Vansweevelt en B. Weyts (eds.)

© 2015 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0563-1
D/2015/7849/71
NUR 822

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

WOORD VOORAF: ALLIC EN DE VERZEKERINGSWET

Op 26 september 2014 werd binnen de Universiteit Antwerpen een Leerstoel Aansprakelijkheids- en Verzekeringsrecht ALLIC (Antwerp Liability Law and Insurance Chair) opgericht. Het doel van deze leerstoel is drievoudig:

- het stimuleren van onderzoek in het domein van het aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht;
- het aanbieden van een postacademische opleiding in dit domein;
- het organiseren van congressen en studieavonden.

De oprichting van deze leerstoel werd mogelijk gemaakt dankzij de genereuze steun van verschillende partners.¹

Alle informatie over deze leerstoel vindt u op www.allic.be.

De eerste activiteit van deze leerstoel was een studiemiddag op 21 oktober 2014 over de nieuwe Verzekeringswet van 4 april 2014. De focus van de studiemiddag lag op de nieuwigheden die deze wet t.o.v. de (opgeheven) Wet Landverzekeringsovereenkomst heeft ingevoerd.

De bijdragen van de verschillende sprekers op deze studiemiddag worden in dit verslagboek gebundeld.

In de eerste plaats staat C. Van Schoubroeck (hoogleraar KU Leuven en advocaat) stil bij de nieuwe regels inzake transparantie van verzekeringscontracten, de informatie vanwege de verzekeraar en de onrechtmatige bedingen.

Verder licht B. Weyts (hoofddocent UAntwerpen en advocaat) de nieuwe regels inzake het segmentatiebeleid toe.

Vervolgens analyseert T. Vansweevelt (gewoon hoogleraar UAntwerpen en advocaat) het nieuwe toepassingsgebied van de bepaling inzake de afgifte van medische verklaringen aan verzekeraars en de problematiek van het beroepsgeheim.

¹ Partners van de Leerstoel Aansprakelijkheids- en Verzekeringsrecht zijn: KBC, Precura, Ethias, Omega Law, Lydian, Arces, Caluwaerts & Uytterhoeven, GSJ advocaten, Protect en Schuermans & Schuermans.

L. Schuermans (em. hoogleraar UAntwerpen en advocaat) buigt zich over het overheidstoezicht in de verzekeringssector.

Tot slot bespreekt R. Barbaix (hoofddocent UAntwerpen en advocaat) de regels inzake de aanwijzing van de begunstigden in persoonsverzekeringen en de familiaalvermogensrechtelijke gevolgen van deze aanwijzing.

Als kers op de taart geven M. Euben (directeur schadebeheer KBC Verzekeringen) en K. Termote (hoofd juridische zaken KBC Verzekeringen) hun beschouwingen over de impact van de nieuwe Verzekeringswet voor de praktijk.

Dit verslagboek is uitgegroeid tot een eerste, grondige en rijke commentaar op de Verzekeringswet van 4 april 2014. Wij zijn de auteurs dankbaar voor hun bijdrage.

Britt WEYTS
Voorzitter ALLIC
britt.weyts@uantwerpen.be

Thierry VANSWEEVELT
Voorzitter ALLIC
thierry.vansweevelt@uantwerpen.be

INHOUD

<i>Woord vooraf</i>	v
---------------------------	---

Onrechtmatige bedingen en transparantievoorschriften in Deel 3 van de Verzekeringwet

Caroline VAN SCHOUBROECK	1
Inleiding	1
Hoofdstuk 1. Deel 3, Titel I Algemene bepalingen	3
Afdeling 1. Bevoegdheidsdelegatie aan de Koning	3
Afdeling 2. Wettelijke reconversie als sanctie	6
Afdeling 3. Onrechtmatige bedingen	7
§ 1. Verbod op onrechtmatige bedingen	7
§ 2. Interpretatie van onduidelijke bedingen	8
Afdeling 4. Internationaalprivaatrechtelijke regels	9
Afdeling 5. Materiële controle op verzekeringsvoorwaarden	12
Hoofdstuk 2. Deel 3, Titel II Transparantievoorschriften	14
Afdeling 1. Reclame en commercialisering	16
Afdeling 2. Algemene (pre)contractuele informatieplichten	18
Afdeling 3. Uitvoering van de delegatie aan de Koning	21
Hoofdstuk 3. Sanctionering van inbreuken	22
Slotbeschouwingen	24

Het segmentatiebeleid van de verzekeraars: krachtlijnen en wijzigingen ten gevolge van de Verzekeringwet van 4 april 2014

Britt WEYTS	27
Inleiding	27
Hoofdstuk 1. Krachtlijnen van een verzekeringsrechtelijk segmenteringsbeleid	28
Afdeling 1. Definitie segmenteringsbeleid	28
Afdeling 2. Verschillende vormen van segmentering	29
Afdeling 3. Inbedding in de solidariteitsgedachte	31
Afdeling 4. De gevolgen van segmentering	32
§ 1. De noodzaak en de voordelen van segmentering	32
§ 2. De mogelijke nadelen van segmentering	34
Afdeling 5. Stand van zaken vóór de Verzekeringwet	35

Hoofdstuk 2. De segmentatieregels volgens Deel III van de Verzekeringswet . .	37
Afdeling 1. Toepassingsgebied	38
§ 1. Risico of verbintenis in België gelegen	38
§ 2. Basisverzekeringen voor consumenten	39
Afdeling 2. Verplichtingen in elke fase (precontractueel en contractueel) . .	41
§ 1. Algemene precontractuele informatie	41
§ 2. Aanbod aan de verzekeringnemer	41
§ 3. Wijziging van de tariefvoorwaarden of de dekking	42
§ 4. Opzegging van de verzekering	42
§ 5. Weigering om te verzekeren	42
§ 6. Geen afbreuk aan andere verplichtingen	43
Afdeling 3. Inhoud van de segmentatieregels	44
§ 1. Van de Antidiscriminatiewet van 10 mei 2007	44
§ 2. Naar een veralgemeende discriminatietoets bij het segmentatiebeleid . .	45
Afdeling 4. Inwerkingtreding	49
Besluit	50

Afgifte van medische verklaringen aan verzekeraars onder de Verzekeringswet 2014

Thierry VANSWEEVELT	51
-------------------------------	----

Hoofdstuk 1. Medische verklaringen in de Wet Landverzekeringsovereenkomst en de Verzekeringswet 2014	51
Hoofdstuk 2. Het belang van medische informatie in verschillende soorten verzekeringsovereenkomsten	55
Afdeling 1. De autoverzekering	55
Afdeling 2. De hospitalisatieverzekering	56
Afdeling 3. De reisannuleringsverzekering	57
Afdeling 4. De verzekering gewaarborgd inkomen en de privé-ongevallenverzekering	58
Afdeling 5. De levensverzekering	58
Hoofdstuk 3. Medische verklaringen over een patiënt/(kandidaat-)verzekerde die leeft	59
Afdeling 1. Wie stelt de medische verklaring op?	59
Afdeling 2. Recht of plicht tot afgifte van de medische verklaring?	60
Afdeling 3. Bestemming van de medische verklaring	64
§ 1. De adviserend arts en zijn opdracht	64
§ 2. De verzekeraar en de bescherming van medische persoonsgegevens . .	65
§ 3. Rechtstreeks contact behandelende arts en adviserend arts?	66
Afdeling 4. Inhoud van de medische verklaring: objectieve, waarheidsgetrouwe, volledige, relevante of pertinente en gekende informatie op basis van een voorafgaand onderzoek	67
§ 1. Voorafgaand onderzoek	67

§ 2. Objectieve informatie	67
§ 3. Waarheidsgetrouwe informatie	68
§ 4. Volledige, relevante informatie	69
A. Principe: volledige informatie	69
B. Grens 1: enkel relevante informatie	70
C. Grens 2: geen gegevens over derden	70
D. Grens 3: de huidige gezondheidstoestand	71
E. Grens 4: geen genetische gegevens	72
F. Grens 5: enkel gekende informatie	75
§ 5. Informatieplicht van de arts t.a.v. de patiënt	76
Afdeling 5. Teruggave van de medische verklaringen	77
Hoofdstuk 4. Medische verklaringen over een patiënt/verzekerde die overleden is	77
Afdeling 1. Wie stelt de medische verklaring op?	78
Afdeling 2. Recht of plicht tot afgifte mits toestemming van de verzekerde?	79
§ 1. Principes	79
§ 2. Interpretatie clause overlijdensattest	80
§ 3. Toestemming van nabestaanden bij gebrek aan toestemming van verzekerde?	82
§ 4. De naam van de arts van de verzekerde is onbekend	83
Afdeling 3. Bestemming van de medische verklaring	84
Afdeling 4. Inhoud van de medische verklaring/het overlijdensattest	85
Afdeling 5. Teruggave van de medische verklaringen	89
Hoofdstuk 5. De verzekeraar en het afschrift van het patiëntendossier	90
Afdeling 1. De beroepsaansprakelijkheidsverzekering van de zorgverlener	90
Afdeling 2. Andere verzekeringen	91
§ 1. Beginsel: geen recht op een patiëntendossier	92
§ 2. Uitzonderingen op de regel van het beroepsgeheim	92
A. De Wet Patiëntenrechten	93
B. Een deskundigenonderzoek	95
C. Artikel 877 Ger.W.	99
Hoofdstuk 6. Gevolgen van een onregelmatig verkregen bewijs	102
Besluit	104
 Het overheidstoezicht	
Luc SCHUERMANS	105
Hoofdstuk 1. Het externe overheidstoezicht op de verzekeringssector	106
Afdeling 1. Het wettelijk en reglementair kader in een chronologisch perspectief	106
§ 1. Vóór 1975	106
§ 2. 1975	106

§ 3. 2002	107
§ 4. 2009	107
§ 5. 2010.....	108
§ 6. 2013.....	108
A. Algemeen.....	108
B. De wet van 30 juli 2013.....	108
C. De wet van 31 juli 2013.....	109
§ 7. 2014.....	109
A. Het KB van 20 februari 2014.....	109
B. De vier uitvoeringsbesluiten van de wet van 30 juli 2013.....	109
C. De Verzekeringwet.....	118
D. Het KB van 24 april 2014.....	123
E. Het KB van 25 april 2014.....	124
F. De circulaire FSMA 2014-02 van 16 april 2014.....	124
Hoofdstuk 2. Het interne toezicht door de verzekeringsondernemingen	127
Afdeling 1. Het wettelijk en reglementair kader in een chronologisch perspectief.....	127
§ 1. 2008	127
A. De wet van 17 december 2008	127
§ 2. 2009	128
A. De wet van 16 februari 2009.....	128
B. De Richtlijn van 25 november 2009 (Solvabiliteit II).....	128
§ 3. 2013.....	129
A. De Richtlijn van 11 december 2013.....	129
B. De richtsnoeren EIOPA-CP-13/08 NL en de circulaire NBB 2013/20.....	129
§ 4. 2014.....	129
A. Richtlijn 2014/51/EU van 16 april 2014.....	129
B. De wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen	130
Hoofdstuk 3. De organisatie van het toezicht.....	131
Afdeling 1. Het toezicht van de bank	131
Afdeling 2. Het toezicht van de FSMA op het verzekeringsproduct, de distributie en de verzekeringsbemiddeling.....	132
§ 1. Algemeen.....	132
§ 2. De (nieuwe) investigatiemiddelen	133
A. Mystery shopping (art. 56 wet 30 juli 2013).....	133
B. Toegang tot websites	133
C. Verplichte communicatie door andere instanties.....	133
D. Opvraging van gegevens.....	133
§ 3. De rechtshandhaving.....	134
A. Herstelmaatregelen	134
B. De stakingsvordering	135
C. Administratieve sancties	135

D. Hoger beroep	135
E. Strafbepalingen	136
Hoofdstuk 4. De verbintenisrechtelijke implicaties van het toezicht	136
Afdeling 1. Nietigheden, aansprakelijkheden, causaliteit en verjaring.....	136
§ 1. De Verzekeringswet.....	136
A. Artikel 8 (ex art. 3, § 3 Controlewet).....	136
B. Artikel 10 (ex art. 11 Controlewet)	137
C. Artikel 15 (ex art. 64, § 2 Controlewet)	137
D. Artikel 22 (ex art. 19 <i>bis</i> Controlewet).....	137
E. Artikel 23 (ex art. 14 Controlereglement)	137
F. Artikel 24 (ex art. 19 <i>ter</i> Controlewet).....	138
G. Artikel 25 (ex art. 28 <i>sexies</i> Controlewet).....	138
H. Artikel 56 (ex art. 3 WLVO).....	138
I. Artikel 212, § 3.....	138
J. Artikel 262, § 2 (ex art. 5, § 2 Wet Verzekering s bemiddeling).....	138
K. Artikel 279 (ex art. 12 <i>octies</i> , §§ 1 en 2 Wet Verzekering s - bemiddeling).....	139
L. Artikel 296 (ex art. 28 <i>bis</i> Wet Verzekering s bemiddeling)	139
M. Artikel 313, § 1 (ex art. 28 <i>ter</i> , § 4 Controlewet).....	140
N. Artikel 328, 2°.....	140
O. Artikel 334.....	140
§ 2. De wet van 2 augustus 2002 zoals gewijzigd door de wet van 30 juli 2013	141
A. Artikel 30 <i>ter</i> , § 1 en § 5.....	141
B. Artikel 86 <i>ter</i> , § 1, 6° en 7° (<i>resumé</i>).....	141
 De aanwijzing van een begunstigde van een levensverzekering en de familiaalvermogensrechtelijke gevolgen van de aanwijzing	
Renate BARBAIX.....	145
Hoofdstuk 1. Inleiding	145
Hoofdstuk 2. De aanwijzing van een begunstigde	146
Afdeling 1. Wie mag een begunstigde aanwijzen?	146
Afdeling 2. Wanneer moet een begunstigde worden aangewezen?	147
Afdeling 3. Wie is begunstigde?.....	148
§ 1. Is er een begunstigde?	148
§ 2. Bijzondere regels inzake de aanwijzing van een begunstigde.....	151
A. Aanwijzing van de echtgenoot.....	151
B. Aanwijzing van de kinderen	155
C. Aanwijzing van de kinderen en van de echtgenoot	156
Afdeling 4. De herroeping van de begunstiging.....	156

Hoofdstuk 3. De huwelijksvermogensrechtelijke gevolgen van de aanwijzing van een begunstigde	157
Hoofdstuk 4. De erfrechtelijke gevolgen van de aanwijzing van een begunstigde van een levensverzekering	158
Opinie van een verzekeraar	
Marc EUBEN	163
Hoofdstuk 1. Verzekeraar: duurzame hoeksteen van een beschaafde zelfstandige samenleving, smeerolie van de economie en vooruitgang	163
Hoofdstuk 2. De verzekeraar: gedoemd tot een voorzichtige langetermijnvisie	165
Hoofdstuk 3. Tsunami van regelgeving als uiting van wantrouwen, onder het mom van consumentenbescherming?	168
Hoofdstuk 4. Transparantievereisten die de vrije markt beperken: in het voordeel van de consument?	170
Hoofdstuk 5. Gaan we naar bange defensieve verzekeraars?	172
Hoofdstuk 6. Kosten: wie zal ze betalen?	173
Hoofdstuk 7. Afsluitend	173
Postscriptum: Terwijl de verzekeringsjurist kreunt	
Kurt TERMOTE	174
De snelheid waarmee het wetgevend landschap wijzigt	174
De contractuele vrijheid	175
De invoering van een verzekeringsprocedurerecht	176